

Datum
2007-08-30

Vår beteckning
090602-07-02526

Ert datum
2007-07-11

Er beteckning
121-4734-07

Naturvårdsverket
Egon Enocksson

106 48 Stockholm

Synpunkter till miljökonsekvensbeskrivning för Skanled gasledning enligt Espo-konventionen

Inledning

I miljöbalken beskrivs vad en MKB (Miljökonsekvensbeskrivning) ska innehålla. Det nämns särskilt att säkerhetsaspekter kan påverka innehållet och man hänvisar till att Sverige åtagit sig EU:s s.k Seveso-direktiven om att förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor. I Östersjön sker relativt omfattande transporter av mer eller mindre miljöfarligt gods varav oljetransporter utgör en betydande del.

För Sjöfartsverket, som är en sektorsmyndighet med ansvar för sjöfartens infrastruktur till sjöss och för sjösäkerheten, är därför frågeställningar som innebär direkta eller indirekta konsekvenser för sjöfarten viktiga att belysa. Sjöfartsverket tar i detta yttrande upp de punkter som kan ha en direkt konsekvens för sjöfarten och/eller gasledningen och som kan innebära, om inte en direkt risk så i vart fall en indirekt risk för miljöstörningar i form av t.ex. utsläpp. Sjöfartsverket anser därför att de punkter som är föreslagna nedan bör omfattas av riskanalyserna i kommande MKB.

Eftersom en sjöolycka även utanför svensk ekonomisk zon kan medföra negativa konsekvenser i form av utsläpp som kan komma att drabba svenskt vatten och den svenska kusten, bör i princip samma generella frågeställningar vara aktuella i vår egen analys som för de övriga nationernas vidkommande.

Datum
2007-08-30

Vår beteckning
090602-07-02526

Synpunkter på underlag för MKB

De nedanstående punkterna beskriver frågeställningar som bör analyseras och beskrivas vidare i MKB arbetet för att bedöma riskerna med gasledningsinstallationen i närheten av eller inom områden som trafikeras av sjöfart.

Generellt

- Kan sjöfarten skadas eller störas av gasledningsinstallationen vid:
 - uppförande
 - ordinarie drift
 - felfunktion
 - underhåll och inspektion
 - eventuell bevakning
 - eventuella restriktioner.
- Kan gasledningsinstallationen skadas av sjöfart.

Gasledning

- Analys av vad ett större läckage från ledningarna kan utgöra för fara för sjöfarten beträffande:
 - Risk för brand/explosion
 - Risk för minskad flytförmåga för fartyg ¹
- Analys av hur rörledningarna påverkas av ett fartyg som med ankare försöker få stopp på fartyget samt vilka konsekvenser som kan uppstå. Jfr. exemplet "Vindö" ².

¹ Med hänvisning till diskussion med FOI (Totalförsvarets forskningsinstitut) är detta en relevant frågeställning, även om sannolikheten ev. kan anses vara liten för att ett fartyg skulle befinna sig direkt över gasutsläppet. FOI anser dock att det bör tas med till MKB.

Datum
2007-08-30

Vår beteckning
090602-07-02526

- Analys av hur rörledningarna påverkar fartygs möjlighet att effektivt ankra, d v s analys av hur rörledningarna påverkar/försämrar ankarfästet.
- MKB:n ska även innehålla en beskrivning av hur gasledningen ska grävas ner i de fall då den inte bara korsar trafikstråk utan även går inom eller i närheten av stråken. En analys ska göras som visar att föreslagna åtgärder säkerställer att gasledningen inte kan skadas av eventuella ankare.
- Analys av vilka effekterna blir på gasledningarna av ett fartyg som av någon anledning sjunker och hamnar på gasledningarna.
- Vilka restriktioner bör gälla för sjöfarten kring gasledningarna när de väl är i drift och vilka konsekvenser får det för sjötrafiken.

Byggnation av gasledningsinstallationen

- Utläggning av gasledningen kommer delvis att ske i områden med etablerade fartygsrutter, vilket kommer att kräva att fartygstrafiken hålls underordnad om arbetets fortskridande och om den påverkan/störning det kan ha på sjöfarten via Sjöfartsverket.
- Det åligger visserligen varje land att informera om arbetet inom sin del av kontinentalsockeln. Men med anledning av att Sjöfartsverket inom den internationella radionavigationsvarningsverksamheten är koordinator för varningar inom Östersjöområdet, skall Sjöfartsverket fortlöpande hållas underrättad om hela operationen.
- Vidare skall de arbetsfartyg, pråmar och plattformar som ingår i arbetet med gasledningarna vara utrustade med AIS³ transponder.
- I de fall då byggnads- och anläggningsarbeten sker i eller nära områden med hög trafikintensitet bör det övervägas, med stöd av en

² "Lastfartyget "Vindö" drabbades (2007-01-11) av maskinhaveri mitt bland gas- och oljefältet i södra Nordsjön. Fartyget drev utan möjlighet att styra rakt mot flera gas-/oljeriggare i området. Besättningen lyckades få ner farten genom att släppa ankaret. Men man fick order om att kapa kättingen eftersom ankaret hotade att slita sönder pipelines längs botten". (Aftonbladets artikel 2007-01-11)

³ AIS (Automatic Identification System) Ett automatiskt kommunikations- och identifieringssystem för operativ information mellan fartyg och land/VTS.

Datum
2007-08-30

Vår beteckning
090602-07-02526

riskanalys, att inrätta en VTS⁴-central, för att kontinuerligt följa arbetet och kunna varna fartyg som riskerar att navigera fel.

- Så snart slutligt besked om ledningarnas sträckning har fattats skall information om dess koordinater skickas in till Sjöfartsverket.
- I de fall då gasledningarna korsar eller passerar inom viktiga trafikstråk ska det efter slutfört utläggningsarbete övervägas att genomföra sjömätning, för att verifiera att de planerade åtgärderna inom dessa områden blivit verkställda. I sådana fall skall resultatet i form av rådata tillställas Sjöfartsverket på sätt som myndigheten bestämmer.
- När arbetet med gasledningen är färdigt skall slutlig information skickas in till Sjöfartsverket. Informationen ska innehålla följande uppgifter:
 - Rörledningarnas koordinater som ska vara angivna i WGS 84 (grader och decimala minuter). Koordinaterna bör levereras i digital form i en text eller tabell fil samt även i något allmänt GIS-format t.ex. ESRI SHAPE med angivet referenssystem.
 - Positionsnoggrannheten ska vara angiven i meter.
 - Materialet ska även innehålla kontaktuppgift för framtida ärenden som berör gasledningarna.
- Information som ska tillställas Sjöfartsverket enligt punkterna ovan ska skickas till:

Sjöfartsverket
Ufs/baltico
601 78 Norrköping

Tel: +46 11 19 10 45 Fax: +46 11 23 89 45
E-post: ntm.baltico@sjofartsverket.se

Underhålls- och inspektionsarbeten av gasledningsinstallationen

- I MKB bör därför en redovisning tas fram som beskriver i vilken omfattning och med vilken periodicitet som de utvändiga underhålls-

⁴ VTS (Vessel Traffic Service) Trafikinformationscentral.

Datum
2007-08-30

Vår beteckning
090602-07-02526

och inspektionsarbeten kommer att genomföras samt även beskriva på vilket sätt detta kommer att ske och hur det påverkar sjöfarten.

I handläggningen av detta ärende, som har avgjorts av chefen för Sjöfart och Samhälle Maria Gelin, har deltagit, chefen för Farledsavdelningen Ulf Dyberg, chefen för Infrastrukturenheten Tage Edvardsson, chefen för Fartygstrafikenheten Pernilla Bergstedt, driftledare Västkustens sjötrafikområde Björn Garberg och handläggare Patrik Wiberg, Infrastrukturenheten, föredragande.

Maria Gelin

Patrik Wiberg